

Екологічний фактор у системі індикаторів сталого розвитку

Г.Д. Аксьонова

*Національної академії державного управління при Президентові України
01000 Україна, м. Київ, вул. Ежена Потьє, 20*

Індикатори сталого розвитку – є показниками, які використовуються для оцінки якості життя людей, стану їх здоров'я, стану довкілля, оцінка впливу людської діяльності на стан довкілля і здоров'я людей. Індикатори встановлюються в залежності від пріоритетів та завдань сталого розвитку для окремо взятої території, їх поділяють на економічні, соціальні та інституціональні.

Індикатори встановлюються в залежності від пріоритетів на завдань сталого розвитку для окремо взятої території. Останнім часом індикатори сталого розвитку визначені як найкращий засіб для визначення та розуміння змін із впровадження сталості на всіх рівнях, починаючи від окремої громади і закінчуючи державою [2].

У наш час як основні показники розвитку світового співтовариства використовують широко відомі індикатори “сталого економічного добробуту” (ISEW), “людського розвитку”(HDI), “стандарти життя” (SL) та ін. Відповідно до визначення сталого розвитку суспільства відповідна модель має містити комплекс компонентів, що відображують ключові аспекти функціонування і взаємодії соціальної, економічної та екологічної сфери. Тому перехід до сталого розвитку обумовлює необхідність включення екологічного фактора до системи основних соціально-економічних показників. Цього можна досягти шляхом розроблення й урахування на глобальному і національному рівнях індикаторів сталого розвитку, що вносяться в міжнародні і національні програми, плани і програми розвитку економіки, плани дій з охорони навколишнього природного середовища.

Перехід до сталого розвитку зумовлює необхідність включення інституційного фактора. Насамперед, мова йде про проблеми власності на природний ресурс і майнові права на неї як інституційну основу економічної діяльності в даній

сфері. Найбільш поширеними є дві основні форми власності на природні ресурси – державна і приватна (акціонерна). Їх співвідношення й конкретні прояви на ресурсному ринку мають бути підпорядковані стратегії раціонального екологічного регулювання з урахуванням зменшення негативних еколого-економічних наслідків виробничо-господарської діяльності. Для розроблення індикаторів сталого розвитку використовуються два основних підходи:

- побудова інтегрального, агрегованого індикатора, на основі якого оцінюється ступінь стабільності соціально-економічного розвитку території. Агрегування здійснюється на основі еколого-економічних, еколого-соціально-економічних і власне екологічних показників;

- побудова системи індикаторів, що відображають окремі аспекти сталого розвитку. Найчастіше в межах загальної системи виокремлюються: економічні, екологічні, соціальні й інституційні підсистеми [1].

Екологічний фактор має виключну роль для системи індикаторів сталого розвитку, на кожний елемент цієї системи зокрема.

Література:

1. Сталий розвиток: еколого-економічна оптимізація територіально-виробничих систем: Навчальний посібник / Н.В. Караєва, Р.В. Корпан, Т.А. Коцко та ін. / За заг.ред. І.В. Недіна. – Суми: ВТД “Університетська книга”, 2008. – 384 с.

2. В. Підлісник. Основи сталого розвитку. Посібник. – Кременчук: Вид. ПП Щербатих О.В., 2008 – 124 с.